

KRAFTSITUASJONEN

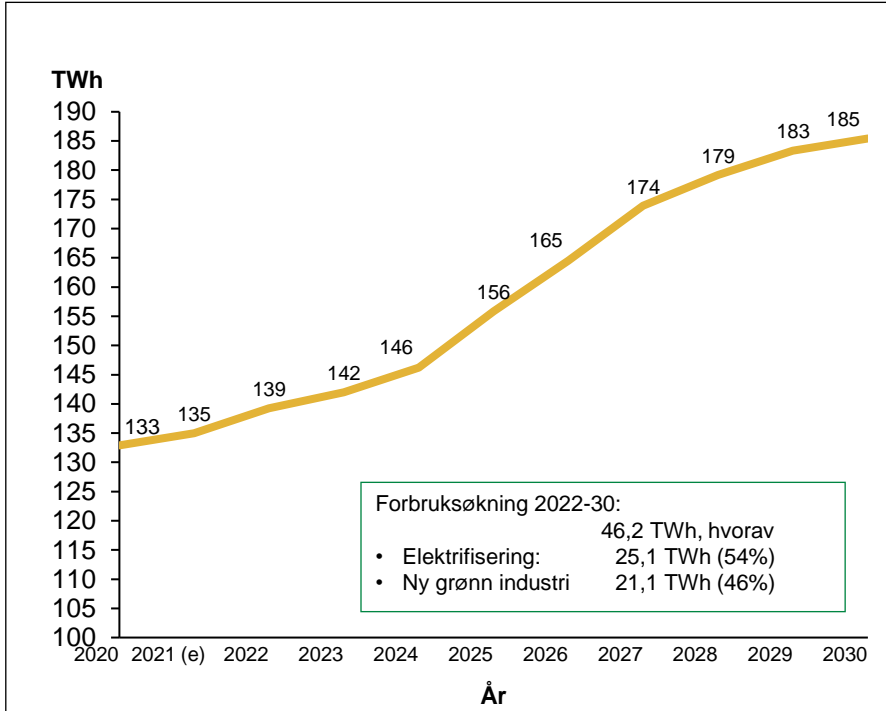
Ole Børge Yttredal

Kraftsystemet – grunnlaget for å nå overordnede samfunns mål

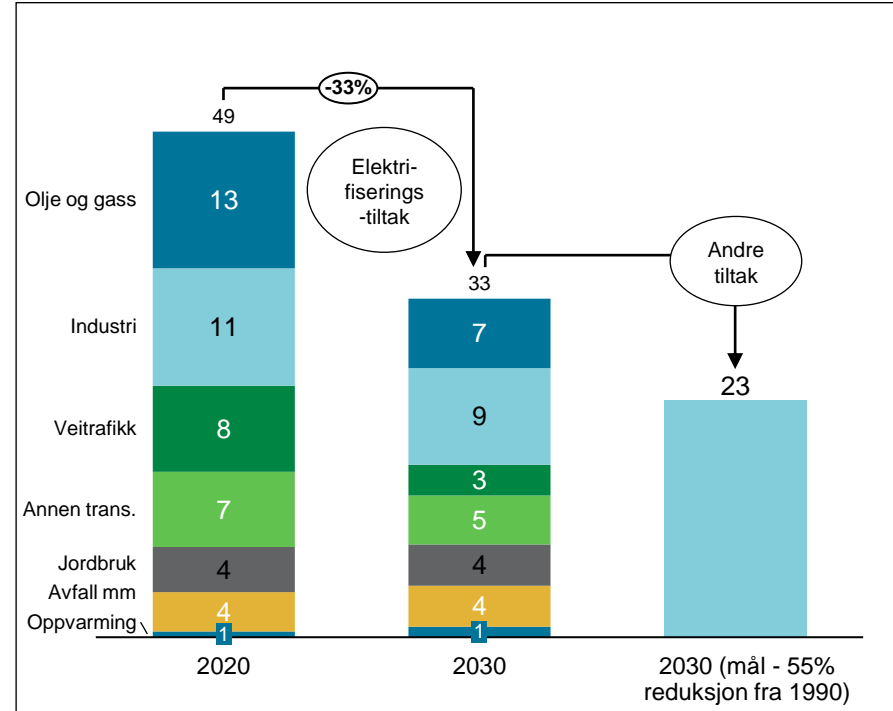
- Klimamål, elektrifisering og industriell forbruksvekst krever rask utbygging av mer fornybar kraft
- Frem til 2030 skal Norge oppnå tre sammenkoblede mål:
 - *Redusere utslipp av klimagasser med 55 prosent*
 - *Videreutvikle eksisterende og bygge ny lønnsom grønn industri*
 - *Omstille leverandøri industrien fra olje- og gass til offshore vind og hydrogen*

Samfunnsmålene for 2030 krever økt krafttilgang

Kraftig forbruksøkning mot 2030...

...som tar oss et stykke mot 2030-målet, men mer må til (millioner tonn CO₂-ekvivalenter)

Status kraftbalansen, tiltak

- *Kort sikt:*

- En priskrise for industri og husholdninger – kompensasjonsordninger viktig!

- *Mellomlang sikt:*

- Mulig med betydelig modernisering og opprustning av flere klare vannkraftprosjekter, 10TWh
- Revitalisere satsingen på energieffektivisering
- Tilrettelegging for landbasert vind på miljømessig bærekraftige vilkår.
- Fortgang i konsesjonsprosessene i NVE og planer for utbygging av nettet.
- Få fortgang i den norske havvindsatsingen

- *Lenger sikt:*

- 2030 og videre - massiv satsing på havvind, avklaringer på infrastruktur

Vannkraften gir oss en konkurransefordel, men veien blir humpete mot 2050

- Norge har Europas beste kraftsystem med de laveste totalkostnadene
- Vannkraften gir oss billigere reguleringsressurser og en økende og langvarig konkurransefordel
- Konkurransefordelen gjør det mulig å redusere klimagassutslippene gjennom elektrifisering og et attraktivt sted for ny, grønn industri
- Men omstillingen av energisystemene i landene rundt oss gjør veien fremover svært humpete

Det samfunnsøkonomiske perspektivet endres fordi samfunnsmålene endres

- 1991: Hvordan minimere kostnadene i driften av systemet?
 - Ferdig utbygd system og overkapasitet.
- Dagens utfordring: Lage et totalsystem som gjør at vi når de langsiktige samfunnsmessige målene til lavest mulig kostnad?
 - Investeringer i produksjon og nett for å nå utslippsmålene og for omstilling av økonomien. Kraftsystemet må rigges for samfunnsøkonomisk lønnsom vekst.
- Hele systemet må ses i sammenheng med samfunnsmålene. Samfunnsøkonomisk lønnsomhet kan ikke beregnes for hver enkelt investering isolert.
 - Rammevilkårene må gjøre bedriftsøkonomisk lønnsomhet = samfunnsøkonomisk lønnsomhet

Samfunnsmålene:

- Klima
- Grønn industri
- Videreutvikle leverandørindustrien til nye næringer

Rasjonalet for utbygging av havvind har endret seg raskt

Politiske mål

For et år siden

1. Videreutvikle leverandørindustrien mot fornybar
2. Teknologiutvikling flytende havvind
3. Forsyne norsk sokkel med fornybar energi
4. Eksport av kraft til kontinentet

Nå

1. Styrke kraftbalansen på fastlandet
2. Forsyne norsk sokkel med fornybar energi
3. Videreutvikle leverandørindustrien mot fornybar
4. Teknologiutvikling flytende havvind
5. Eksport av kraft til kontinentet

Rasjonale for utbygging av havvind har endret seg raskt

- Høye priser på grunn av kraftunderskudd
- Tidskritisk - stort behov for kraft til ny grønn industri og elektrifiseringstiltak
- Tydeligere behov for raskere og kraftigere utbygging av nettet
- Havvind eneste teknologi som ikke (foreløpig) støter på stor motstand knyttet til naturinngrep
- (Langt) større politiske ambisjoner om havvindutbygging

Havvind må føre til mer kraft til fastlandet og lavere priser i Norge

- Starte prosessene med tildeling av areal for Sørliche Nordsjø II og Utsira Nord
- Legge til rette for årlig utbygging av 2-3 GW lønnsom kraft fra havvind gjennom 30-40 årene
- Utforme en støtte- og garantiordning for Utsira Nord for flytende havvind
- Klargjøre og tildele flere arealer for havvind
- Intensivere utredningen av hvordan nett- og markedsutfordringene av en storstilt utbygging av havvind stiller oss overfor best kan løses

Energikommisjonen

Energikommisjonens viktigste oppgave blir å evaluere kraftmarkedets virkemåte siden opprettelsen og om dagens system er innrettet slik at det bidrar til å fremme samfunnets overordnede mål.